

УДК 631.563:633.11. «324»

ВПЛИВ УМОВ ТА ТРИВАЛОСТІ ЗБЕРІГАННЯ НА ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ РІЗНИХ СОРТІВ

БУЙВАЛ С.М., *магістр 2 року навчання*

Науковий керівник: **ЗАВАДСЬКА О. В.**, *кандидат с.-г. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

За посівними площами пшениця озима в Україні займає провідне місце і є основною продовольчою культурою. Цінність пшеничного хліба визначається багатим хімічним складом зерна. У відсотковому значенні пшениця озима складає близько 40 % від валового збору всіх зернових культур, а частка продовольчого зерна коливається в межах 55- 60 %.

Урожай пшениці отримують один раз на рік, а потреба в забезпеченні населення продуктами харчування виникає щодня. Тому, необхідно створювати умови, які б забезпечували зберігання продукції з найменшими втратами його якості. Метою досліджень було вивчення впливу сортових особливостей та умов зберігання на якість зерна пшениці озимої в процесі тривалого зберігання.

Зерно пшениці озимої двох сортів вирощували в ПП «АгроспаськеРо» в зоні Полісся. Експериментальна частина досліджень проводилася на базі кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б.В. Лесика НУБіП України. Досліджували якість зерна сортів артист та Омаха в регульованому та нерегульованому умовах.

Зерно пшениці озимої сорту Артист, вирощене в ПП «Агроспаське», відповідає вимогам 2 класу, а сорту Омаха – 3 класу.

Показники вологості та натурі в дослідних зразках зерна пшениці в процесі тривалого зберігання при обох режимах змінюються не суттєво. На початку зберігання (до 3-х місяців) вологість зменшується на 0,3-0,5 %, а потім (до 12 місяців) – зростає. Динаміка зміни вологості при обох режимах зберігання аналогічна, однак її коливання у регульованому режимі менші за рахунок менших коливань температури. Між вологістю зерна та натурою показниками існує обернена кореляційна залежність ($r = -0,68 \pm 0,12$), що підтверджує дані інших дослідників.

Особливістю динаміки енергії проростання та життєздатності зерна є те, що процес післязбирального дозрівання швидше відбувається при зберіганні в нерегульованому режимі. Максимальних значень ці показники досягають уже через місяць зберігання. Режим зберігання суттєво не впливав на зміну життєздатності та енергію проростання зерна.

Під час зберігання зерна в регульованих умовах затрати на зберігання вищі порівняно із звичайним зерносховищем. Такий режим краще використовувати для зберігання зерна з більш високою вологістю. Коли ж вологість зерна в межах критичної та має клейковину нормальної якості, то краще застосовувати зберігання в умовах звичайного зерносховища.

Найбільш економічно вигідно зберігати зерно сорту Артист у нерегульованих умовах і реалізувати через 6 місяців зберігання.